

Kategoria: Felietony

Opublikowano: wtorek, 15, październik 2013 15:00

Jarosław Komża

Odśloni: 2361

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego opublikowało w swoim BIP (z datą 2 sierpnia 2013 r.) projekt rozporządzenia, na które strona samorządowa oczekiwała od dawna. Dotyczy ono wyznaczania obszarów funkcjonalnych - ponadregionalnych. Należą do tej grupy obszary miast wojewódzkich; tzw. obszary szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej (góry, Żuławy) oraz obszary przygraniczne. W projekcie nie ma zaskakujących rozwiązań. Autorzy informują, iż zastosowano rozwiązania oparte na znanych już od jakiegoś czasu ekspertyzach.

Projekt na podstawie projektu

Podstawą wydania rozporządzenia jest delegacja dla ministra rozwoju regionalnego w art. 49d ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w brzmieniu nadanym przez art. 7 projektu ustawy o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw. Rozporządzenie tworzy ramy dla jednolitego metodologicznie wyznaczania obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym, jako formy prowadzenia polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie. Wskazuje szczegółowe warunki określania obszarów funkcjonalnych i ich granic w ramach następujących typów obszarów funkcjonalnych:

Zarząd województwa wyznacza obszar funkcjonalny miasta wojewódzkiego

Zgodnie z projektowanymi przepisami art. 49d ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podmiotem wykonującym delimitację obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym jest samorząd województwa. Uzasadnieniem dla takiego rozwiązania jest *"dobre rozpoznanie specyfiki danego regionu oraz faktycznych powiązań funkcjonalnych i problemów wyznaczanego obszaru"*. Granice obszaru uwzględnia się w rysunku projektu (lub zmiany) planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Gmina podstawą podziału

Jako zasadę wyodrębnienia obszaru funkcjonalnego przyjęto administracyjny podział kraju na poziomie podstawowym, zgodnie z granicami gmin. Tym samym przez granice zewnętrzne obszaru funkcjonalnego należy rozumieć zewnętrzne granice administracyjne gmin do tego obszaru włączonych. Określono jednoznacznie, że obszar funkcjonalny zawiera tylko gminy graniczące ze sobą, wyznaczone zgodnie ze wskazanymi w rozporządzeniu warunkami.

Jedna gmina tylko w jednym miejskim obszarze funkcjonalnym

W rozporządzeniu uwzględniono postulowaną przez środowisko samorządowe, możliwość wzajemnego nakładania się różnych typów obszarów funkcjonalnych, co oznacza, że jedna gmina może należeć jednocześnie do wielu obszarów funkcjonalnych. Ale nie do dwóch miejskich obszarów. W tym przypadku wprowadzono zasadę rozłączności: jedna gmina może należeć wyłącznie do jednego miejskiego obszaru funkcjonalnego, czyli nie może należeć jednocześnie do obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego i miejskiego obszaru funkcjonalnego o znaczeniu regionalnym lub lokalnym. Poza tym inne konfiguracje są możliwe, np. MOF Szczecina wchodzi również w skład OF przygranicznego, podobnie wspólne gminy mają MOF Gdańska, OF Żuławy i OF przygraniczny, wyznaczany dla granicy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.

Kryteria delimitacji - niestety także na podstawie przestarzałych danych

Kategoria: Felietony

Opublikowano: wtorek, 15, październik 2013 15:00

Jarosław Komża

Odśłony: 2361

Ustalono następujące kryteria wyznaczania miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego, w oparciu o dane GUS:

1. liczba wyjeżdżających do pracy najmniej do obszaru na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym powyżej 50 osób, na podstawie danych z 2006 r.;
2. liczba zameldowań z obszaru na 1000 mieszkańców powyżej 3 osób, na podstawie danych z 2009 r.;
3. udział pracujących w zawodach pozarolniczych, jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75 proc., na podstawie danych z 2002 r.;
4. liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców, jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75 proc., na podstawie danych z 2011 r.;
5. udział podmiotów gospodarczych w tzw. usługach wyższego rzędu, jako stosunek do analogicznego wskaźnika obliczonego dla obszaru powyżej 50 proc., na podstawie danych z 2011 r.;
6. gęstość zaludnienia (bez lasów i wód) w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 50 proc., na podstawie danych z 2011 r.;
7. liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców w latach 2002-2011 w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 75 proc.

Wątpliwości może budzić nakazanie zarządom województw opierania się, przy wyznaczaniu obszaru funkcjonalnego miasta wojewódzkiego, na podstawie przestarzałych danych sprzed 7 lat (z 2006 r.), a nawet z sprzed 11 lat (z 2002 r.). Jak można dobrze coś zaplanować na podstawie przestarzałych danych? Przecież "panta rhei", nic nie stoi w miejscu. Czy zastosowano takie rozwiązanie dlatego, że ekspertyza, na której ministerstwo się opierało dotyczyła tak odległej perspektywy, czy raczej dlatego, że w statystyce publicznej nowszych danych co do pewnych zjawisk nie da się wygenerować?

Przecież resort rozwoju regionalnego przeznaczył dla samorządów 60 mln zł na m.in. wykonywanie ekspertyz badających aktualne relacje i związki funkcjonalne pomiędzy nimi, właśnie w celu wyznaczenia prawdziwych granic funkcjonalności. Owszem, nie wszyscy przystąpili do konkursów MRR. Szkoda tylko, że w przypadku, gdy samorzady partnerskie zdecydowały się właśnie tak spożytkować wygrany grant, wyniki aktualnych badań nie będą mogły mieć zastosowania (mimo odzwierciedlenia obecnego, rzeczywistego stanu rzeczy). Miejmy nadzieję, że po pierwsze takich samorządów było paradoksalne (!) niewiele; a po drugie, że uda się znaleźć rozsądne rozwiązanie w przypadkach kolizji danych.

Będzie można rozszerzyć obszar funkcjonalny miasta wojewódzkiego

Przyjęto, że samorząd województwa może włączyć do obszaru miasta wojewódzkiego gminę graniczącą z co najmniej jedną gminą należącą do tego obszaru, jeżeli "gmina-kandydat" spełnia co najmniej jeden z trzech warunków: ma status gminy miejskiej; otacza gminę miejską należącą do obszaru lub co najmniej jeden z podstawowych wskaźników w jej przypadkach przekracza 200 proc. określonej wartości minimalnej.

Projekt będzie przedmiotem prac Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Poniżej zamieszczamy plik z treścią projektu rozporządzenia.

Źródło: bip.mrr.gov.pl

Projekt rozporządzenia w sprawie warunków określania obszarów funkcjonalnych. Ważne dla przyszłości wielu gmin

Kategoria: Felietony

Opublikowano: wtorek, 15, październik 2013 15:00

Jarosław Komża

Odsłony: 2361
